

STICHTING SIBUSISO

Jaarverslaggeving 2018

INHOUDSOPGAVE

1	BESTUURSVERSLAG.....	3
2	BALANS PER 31 DECEMBER 2018.....	6
3	STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018.....	7
4	GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING	8
5	KENGETALLEN.....	9
6	TOELICHTING OP DE BALANS.....	10
7	TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	12
8	CONTROLEVERKLARING	13

1 BESTUURSVERSLAG

1. Inleiding

Stichting Sibusiso is opgericht in 2000 en statutair gevestigd te Terneuzen en heeft als correspondentieadres Oesterputten 2 te Terneuzen; de stichting is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel in Zuidwest-Nederland onder nummer 22046082. De stichting is door de Belastingdienst aangewezen als ANBI Stichting onder nummer 808778961.

Per 1 januari 2014 is de wetgeving voor (Algemeen Nut Beogende instellingen) ANBI's aangepast. Een aantal nieuwe voorwaarden is opgesteld. Dit volgens de belastingdienst om het vertrouwen van het publiek in de filantropische sector te bevorderen. Ook Sibusiso is door de belastingdienst officieel gekenmerkt als ANBI. Wij hebben derhalve de nieuwe voorwaarden geïmplementeerd, om de status te borgen.

Het bestuur van de Stichting is per 31 december 2018 als volgt samengesteld:

Voorzitter: A.J. Aalbers

Secretaris: A.I.M. Hammer Roos

Penningmeester: L.T.M. Wortel

Overige bestuursleden: G. Kuperus, T. Selhorst en A. van Doornmalen

Tenminste eens per kwartaal komt het bestuur bijeen voor een vergadering en mocht aanleiding toe zijn, vindt dit meer frequent plaats. Minimaal 1 keer per jaar is er dan een gezamenlijke vergadering waarbij het managementteam uit Tanzania aanwezig is, om het beleid te bespreken. Afgelopen jaar heeft het bestuur een vervolg gemaakt voor ons volgende beleidsplan voor de komende jaren, wat wij in het nieuwe jaar zullen afronden.

2. Doelstelling

Het doel van Stichting Sibusiso is, dat ze ernaar streeft het taboe rond handicaps te doorbreken en de acceptatie van verstandelijk gehandicapte kinderen in Tanzania te vergroten.

Hiervoor is een centrum opgezet in de buurt van Arusha, waar men om de doelstelling te behalen het volgende aan activiteiten heeft.

1. Speciaal onderwijs aanbieden om capaciteiten te ontdekken en te ontwikkelen van het gehandicapte kind.
2. Familieleden begeleiden en trainen in het verzorgen en omgaan met het gehandicapte kind.
3. Assisteren bij de doorverwijzing naar andere instellingen, zoals revalidatiecentra en (speciale) scholen.
4. Het beschikbaar stellen van de nodige hulpmiddelen, zoals speciale zitstoelen, of rolstoelen. (deze hulpmiddelen worden door onze eigen medewerkers vervaardigd)
5. De samenwerking vergroten tussen Sibusiso en andere (hulp)organisaties.
6. De aandacht vestigen op de situatie van verstandelijk gehandicapte kinderen.
7. Opkomen voor de rechten van verstandelijk gehandicapte kinderen.

Om de bovengenoemde te verwezenlijken zijn er een aantal programmaonderdelen.

1. Er is een school waar tienerkinderen gedurende 6 maanden les krijgen in Sociale vaardigheden, vaardigheden om in en om het huis te helpen bij allerlei taken en om meer zelfstandig te zijn in de eigen verzorging.
2. Om de drie maanden wordt er een groep kinderen uitgenodigd om naar het centrum te komen, waar bij ze door de week samen met een ouder/verzorger verblijven. In deze drie maanden zal de ouder/verzorger training krijgen in het omgaan en verzorgen van het gehandicapte kind. Na deze drie maanden zal de ouder/verzorger maandelijks met het kind terugkomen op het centrum voor controle. Ook zal er een outreach team regelmatig een huisbezoek afleggen, waarbij er gekeken wordt hoe de ouder/verzorger in de thuissituatie met het kind omgaat.
3. Kinderen die na de 6 maanden Speciaal Onderwijs hebben genoten op het centrum, worden daarna, als het niveau het toe laat, doorverwezen naar reguliere scholen met een speciaal

- onderwijs klasje. Daarnaast worden kinderen met fysieke beperkingen door verwezen naar organisaties die daarin gespecialiseerd zijn.
4. Door verwijzen van kinderen met specifieke problemen waar Sibusiso geen hulp aan kan geven, er komen ook kinderen naar Sibusiso van andere organisaties.
  5. Gedurende outreach worden niet allen huisbezoeken gebracht, maar worden scholen, klinieken en andere dorpscentra bezocht om daar mensen over het werk van Sibusiso te vertellen.
Dit in samenwerking met "Sibusiso ambassadeurs"
  6. Op lokaal en regionaal niveau lobbyen bij overheid instanties en andere organisaties.

3. Activiteiten

Gedurende 2018 zijn de vier 3-maanden programma's en de twee 6-maanden programma's voor de tieners weer uitgevoerd.

In januari 2018 werd de nieuwe landcruiser geleverd en is in gebruik genomen. Een groot project in 2018 is de aanleg geweest van een sportveld, gedoneerd door de Dutch Flower Foundation en De Jong Verpakking. In Augustus was deze gereed, inclusief solar verlichting. Hiermee kan er volop gesport/gespeeld worden op een egaal speelveld. Ook na zonsondergang kunnen nu activiteiten georganiseerd worden.

In 2018 heeft Sibusiso Tanzania wederom een mooie donatie mogen ontvangen van de Goodwill Community Foundation, waarmee alle kosten voor de outreach en alle voeding (inclusief de therapeutische) in het centrum zijn bekostigd. Zoals ieder jaar is ook in 2018 een afvaardiging van het bestuur van de Goodwill Community Foundation het project komen bezoeken.

Training heeft in 2018 weer plaatsgevonden door de deskundigenpool aan de therapeuten. Ditmaal gefocust vanuit de kennis/kunde/tempo en leervragen vanuit de individuele therapeuten. De therapeuten hebben vervolgens zelf over betreffende onderwerpen workshops gegeven hebben aan overige personeel. Vervolgens ook aan andere organisaties op een in Arusha georganiseerde cerebrale parese dag.

Eveneens is er gedurende een maand aan de leraren van het zes maanden programma training gegeven door een sportlerares. De training was met name gericht op het stellen van doelen, voorbereiden en evalueren van (sport)lessen.

Een tweetal kinderen uit het zes maanden programma zijn uitgekozen om in maart 2019 deel te nemen aan de Special Olympics World Games in Abu Dabi. Sibusiso Foundation Tanzania heeft contact gelegd met de organisatie in Tanzania en heeft de volledige afvaardiging naar de Special Olympics World Games uitgenodigd, en gefaciliteerd, te komen trainen. In April 2018 heeft de eerste trainingssessie met het voltallige plaatsgevonden op het Sibusiso centrum in Arusha.

In overleg met een aantal ouders van kinderen in het zes maanden programma is gekeken in hoeverre de kinderen zich kunnen blijven ontwikkelen ook nadat ze aan het programma hebben deelgenomen. Het team sociaal werkers van de Sibusiso Foundation heeft zich vervolgens ten doel gesteld om te kijken of ze aan werk geholpen kunnen worden. In 2018 hebben een aantal kinderen daadwerkelijk een baan gevonden. De Sibusiso Foundation blijft deze kinderen in samenwerking met ouders en werkgevers monitoren en daar waar nodig assisteren.

4. Financiering

De financiële positie van Sibusiso is gezond en gebaseerd op inkomsten uit giften, donaties en opbrengst van beleggingen. Het uitgangspunt van het financiële beleid is gebaseerd op het feit dat de exploitatiekosten van het Sibusiso Centrum in Tanzania minimaal 2 x gedekt worden. De stichting heeft een buffervermogen waarvoor bij de belegging een conservatieve beleggingsstrategie wordt gevolgd. Het bestuur mag over een gedeelte van het vermogen (een bedrag van Euro 930.670, -) niet vrijelijk beschikken.

Gezien de omvang van de organisatie wordt door ons jaarlijks geen begroting opgesteld. Wij besturen niet actief op een begroting, dat is de reden dat wij op dit onderdeel afwijken van artikel 404, van de kleine fondsenwervende instellingen.

5. Beleggingsbeleid

Eind 2013 heeft het bestuur gekozen voor een wijziging in het beleggingsbeleid. Aanleiding daartoe was dat een groot deel van de obligatiebelegging was belegd in achtergestelde obligaties. De totale portefeuille voldeed mede hierdoor niet aan de ANBI/norm. Naast huisbankier Rabobank is er een tweede bankier (Deutsche Bank) gevraagd om met een nieuw beleggingsvoorstel te komen. Uitgangspunt hierbij was dat fondsaanbieders waarmee de banken werken dienden te voldoen aan de Principles for Responsible Investment (PRI) van de Verenigde Naties. Dat is een internationale gedragscode op het gebied van verantwoord beleggen. Ook dienen de criteria op het vlak van maatschappelijk verantwoord beleggen nageleefd te worden. Daarnaast is het beleggingsbeleid op langere termijn gebaseerd op vermogensbehoud. De gekozen beleggingen zijn gebaseerd op de uitgangspunten van onze beleggingen, waaronder beleggingsdoel, beleggingshorizon en risicoprofiel. Het doelrisicoprofiel dat is vastgesteld wordt door de Rabobank Zeer Defensief genoemd, bij Deutsche Bank is sprake van Laag Risico.

6. Beheer en besteding van het vermogen

Uitgangspunten:

- de jaarrekening van Stichting Sibusiso wordt jaarlijks samengesteld door de penningmeester, en gecontroleerd door Schuiteman & Partners Registeraccountants B.V., uitmondend in een accountantsverklaring;
- de Stichting stelt jaarlijks een bestuursverslag en een prestatieverslag op, dat wordt goedgekeurd door het bestuur;
- de bestedingen hebben betrekking op uitgaven voor de exploitatie, onderhoud gebouwen en projecten van de Stichting in Tanzania.

Terneuzen, 1 juli 2019

Arie Aalbers
Voorzitter

Leo Wortel
Penningmeester

Atty Hammer -Roos
Secretaris

2 BALANS PER 31 DECEMBER 2018

	toelichting	31 december 2018 €	31 december 2017 €
Vlottende activa			
Vorderingen			
Overlopende activa	1	26	443
Effecten	2	1.563.923	1.618.150
Liquide middelen	3	<u>225.323</u>	<u>242.883</u>
Som vlottende activa		1.789.272	1.861.476
Totaal activa		<u>1.789.272</u>	<u>1.861.476</u>
Passiva			
Reserves en fondsen			
Reserves	4	797.951	868.757
Fondsen		<u>983.670</u>	<u>983.670</u>
Totaal eigen vermogen		1.781.621	1.852.427
Kortlopende schulden			
Overlopende passiva	5	<u>7.651</u>	<u>9.049</u>
Som kortlopende schulden		7.651	9.049
Totaal passiva		<u>1.789.272</u>	<u>1.861.476</u>

3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018

	toelichting	31 december 2018	31 december 2017
		€	€
Baten			
Baten uit schenkingen van particulieren		86.245	45.791
Baten uit schenkingen van bedrijven		13.245	4.500
Baten van andere organisaties zonder winststreven onbestemd		48.630	87.000
Som van de baten		148.120	137.291
Lasten			
	6		
<i>Besteed aan doelstelling</i>			
Kosten Tanzania		128.270	180.352
Managementvergoeding		55.800	55.800
Totaal besteed aan doelstelling		184.070	236.152
<i>Kosten beheer en administratie</i>			
Kosten in Nederland		9.501	12.155
Kosten banken		6.045	5.471
Totaal besteed aan beheerskosten		15.546	17.626
Som van de lasten		199.616	253.778
Koerswinst en waardeveranderingen			
	7		
Obligaties en Effecten			
Dividend effecten		11.618	11.321
Koerswinst Obligaties / effecten		-30.950	-61.303
Rentebaten		23	443
Saldo financiële baten en lasten		-19.309	-49.539
Saldo van baten en lasten		-70.805	-166.026
Bestemming saldo van baten en lasten:			
Saldo is toegevoegd aan:			
Vrij besteedbaar vermogen		-70.805	-98.026
Bestemmingsfonds		0	-68.000
Som van de baten		-70.805	-166.026

4 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Daarbij is de meest recente Richtlijn RJK C2 gevolgd. De grondslagen zijn ongewijzigd ten opzichte van vorig boekjaar.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Bij vermoeden van mogelijke oninbaarheid van vorderingen wordt een voorziening gevormd. De effecten worden tegen de actuele waarde gewaardeerd.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Baten

Donaties, giften en schenking periodieke uitkeringen worden in dit verslag meegeteld op het moment dat Stichting ze ontvangt.

De rentebaten worden gevormd door de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten.

Lasten

Bestedingen aan internationale activiteiten worden als last verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de geldmiddelen aan het centrum ter beschikking worden gesteld.

Beheerskosten

Hieronder worden opgenomen de kosten van de eigen organisatie.

5 KENGETALLEN

De Richtlijn voor de Jaarverslaggeving RJ K C2 en het CBF schrijven het vermelden van een aantal kengetallen voor, die hieronder nader worden toegelicht.

	<i>Norm</i>	Realisatie 2018	Realisatie 2017	Realisatie 2016	<i>Gemiddeld 2016-2018</i>
Besteding van baten aan de doelstelling	>90%	116,7%	172,0%	45,4%	111,4%
Kosten eigen organisatie	<25%	5,2%	7,5%	7,3%	6,7%
Kosten van beheer en organisatie	<6%	7,8%	6,9%	6,8%	7,5%
Kosten fondsenwerving	<25%	0%	0%	0%	0%

Besteding van baten aan de doelstelling

Deze norm geeft weer welk percentage van de totale baten (excl. koersresultaten) aan de doelstelling is besteed.

Kosten eigen organisatie

Deze norm betreft het totaal van de kosten van de eigen organisatie gerelateerd aan de besteding aan de doelstelling.

Kosten van beheer en organisatie

Deze norm betreft het percentage dat de kosten voor beheer en administratie uitmaken van de totale lasten.

Kosten fondsenwerving

Deze norm betreft de verhouding tussen de kosten van eigen fondsenwerving en de gerealiseerde inkomsten daarvan. Het CBF maximeert dit percentage op 25, gerekend over een gemiddelde van de afgelopen drie jaar.

6 TOELICHTING OP DE BALANS

Vlottende activa	31 december 2018	31 december 2017
1 Vorderingen		
<u>Overlopende activa</u>		
Rente spaarrekeningen	26	443
2 Effecten		
Obligaties Rabobank	624.015	684.766
Obligaties Deutsche Bank	939.908	933.384
	1.563.923	1.618.150
3 Liquide middelen		
Rabobank 3858.35.442	62.137	27.080
Rabobank 3858.12.167	1.544	55.878
Rabobank 3554.81.049	1.746	272
USD Rekening	2.140	2.045
Rabobank 3293.453.414	157.756	157.608
	225.323	242.883
	1.789.272	1.861.476
Passiva		
4 Reserves en fondsen		
<u>Reserves</u>		
<i>Overige reserves:</i>		
Stand per 1 januari	868.757	966.783
Saldo baten en lasten	-70.806	-98.026
Stand per 31 december	797.951	868.757
<u>Bestemmingsfondsen</u>		
Stand per 1 januari	983.670	1.051.670
Saldo baten en lasten	0	0
Besteding bestemming	0	-68.000
Stand per 31 december	983.670	983.670
5 Kortlopende schulden		
<u>Overlopende passiva</u>		
Management nota december	4.650	4.649
Accountantscontrole 2017 en 2018	3.001	4.400
	7.651	9.049
	1.789.272	1.861.476

Bestemmingsfondsen

Stichting Sibusiso ontvangt van donateurs bestemde giften. De aan het eind van het jaar nog niet bestede bestemde giften zijn opgenomen in een bestemmingsfonds. De bestemmingsfondsen zijn onderscheiden naar de te onderkennen doelstellingen. De stichting heeft de volgende doelstellingen gedefinieerd:

- De donateur heeft aangegeven dat de donatie voor een bedrag van € 930.670 niet bestemd is om te besteden, maar om te beheren en het rendement daarvan te besteden aan de doelstelling;
- 53.000 euro is bestemd voor het uitwisselingsprogramma met de fysiotherapeuten uit Kaatsheuvel.

7 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

6 Lasten

Besteed aan de doelstelling

Kosten Tanzania	<u>128.270</u>	<u>180.352</u>
-----------------	----------------	----------------

In 2017 zijn de kosten Tanzania extra hoog, daar er voor € 68.000 extra is betaald in verband met een investering in een auto. Deze kosten komen ten laste van de bestemmingsreserve, daar er in 2016 een schenking voor is ontvangen.

Managementvergoeding	<u>55.800</u>	<u>55.800</u>
----------------------	---------------	---------------

Dit betreft de kosten voor het management in Tanzania.

Kosten beheer en administratie

Kosten Nederland	<u>9.501</u>	<u>12.155</u>
------------------	--------------	---------------

Kosten banken	<u>6.045</u>	<u>5.471</u>
	<u>199.616</u>	<u>253.778</u>

7 Koerswinst en waardeveranderingen Obligaties en Effecten

Het koersresultaat op effecten en obligaties is net als in 2017 negatief. Was in 2017 de verslechterde dollarkoers ten opzichte van de euro nog de oorzaak. In 2018 was de lage rente en de verslechterde aandelenmarkt de oorzaak van de negatieve resultaten.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Het bestuur van Stichting Sibusiso

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Sibusiso te Terneuzen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Sibusiso per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de winst- en verliesrekening over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Sibusiso zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf betreffende overige aangelegenheden

Wij vestigen de aandacht op de verantwoording van de totale afdracht aan Sibusiso Foundation (Sibusiso) te Arusha (Tanzania) €86.508,- (2017: € 92.139). De feitelijke besteding aan de doelstelling is niet in onze controle van Stichting Sibusiso betrokken.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die alleen bestaat uit de overige gegevens op grond van Titel 9 Boek 2 BW.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie een materiële afwijking bevat:

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld 01 juli 2019
Schuiteman & Partners Registeraccountants B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

W. van Reenen RA